Metges de Catalunya

[NOTA DE PREMSA]

PRIMER ANIVERSARI DE LES MOBILITZACIONS

Metges de Catalunya denuncia l'ICS davant Inspecció de Treball per no reduir la sobrecàrrega assistencial en l'atenció primària

- **Un 96% dels facultatius del primer nivell assistencial assegura patir un excés de visites a la consulta, si bé un 45% confessa tenir menys pressió ara que fa un any, segons una enquesta del sindicat**

BARCELONA, 25 NOVEMBRE 2019. Metges de Catalunya (MC) presentarà aquest dimarts una denúncia davant Inspecció de Treball contra l'Institut Català de la Salut (ICS) per deixadesa en matèria de salut laboral, en no desplegar les mesures necessàries per limitar les càrregues de treball dels facultatius d'atenció primària i adequar el nombre de visites diàries a la seva jornada assistencial, tal com fixa l'acord de sortida de vaga, signat el 29 de novembre de 2018, per millorar la qualitat de l'assistència i les condicions de treball dels més de 5.700 professionals mèdics del primer nivell sanitari.

El sindicat recorda que la sobrecàrrega laboral crònica **"és un factor de risc psicosocial que afecta la salut dels professionals, provocant esgotament físic i mental, estrès emocional i depressió, i, en conseqüència, s'associa a una major probabilitat d'error mèdic"**. En aquest sentit, l'organització ja va presentar el juliol passat un requeriment exprés als comitès de seguretat i salut de les direccions d'atenció primària (DAP) de l'ICS per exigir la disminució de les càrregues de treball, però en el dia d'avui encara no ha rebut resposta, motiu pel qual ara adreça la seva queixa a Inspecció de Treball.

Enquesta

Una enquesta feta per MC aquest novembre a 1.260 facultatius (metges de família, pediatres, odontòlegs i ginecòlegs) d'atenció primària de l'ICS constata que un 96% dels professionals **"continua patint sobrecàrrega assistencial"**, si bé un 45,1% confessa tenir-ne menys que fa un any. Només un 4% manifesta treballar en condicions òptimes **(*vegeu gràfic 1*)**.

Per territoris, els equips d'atenció primària (EAP) de Barcelona, Lleida i Catalunya Central (l'Anoia, el Bages, el Berguedà, el Moianès i Osona) són els més afectats per l'excés de càrregues de treball. Per contra, el personal mèdic de la província de Girona, tot i tenir les consultes massificades, és el que més ha notat les millores acordades l'any passat, seguits pel de Terres de l'Ebre i l'àrea Metropolitana Nord (el Vallès Occidental, el Vallès Oriental, el Barcelonès Nord i el Maresme).

Departament de Comunicació i Imatge
Premsa
Tel. 93 265 11 77 (ext. 5)
premsa@metgesdecatalunya.cat
metgesdecatalunya.cat

Aquest excés de visites va en detriment del temps assistencial, ja que un 68,8% dels facultatius enquestats ***(vegeu gràfic 2)*** reconeix que **"no té garantit un temps adequat per a cada tipus de visita en la seva agenda"**. A més, un 62,9% confessa que **"ha de dedicar més de dos terços de la seva jornada a l'activitat assistencial" (*vegeu gràfic 3*)**, incomplint l'acord laboral vigent que reserva un terç de l'horari de treball a formació continuada i recerca.

Un dels motius de la sobrecàrrega de treball és, evidentment, la no cobertura de les absències dels professionals. En aquest sentit, un 52,4% dels facultatius **(*vegeu gràfic 4*)** assenyala que **"mai"** no es cobreixen aquestes absències en el seu centre d'atenció primària (CAP), mentre que un 43,4% diu que **"a vegades"** i només un 4,2%, **"sempre"**. No obstant, la no contractació de nou personal és el factor més determinant en la cronificació de la pressió assistencial, segons opina un 43% dels enquestats **(*vegeu gràfic 5*)** que senyala aquesta circumstància com la causa principal de l'incompliment de l'acord de sortida de vaga.

L'escassetat de plantilla també condiciona la norma de disminuir l'agenda de visites i la població assignada als facultatius que gaudeixen d'una reducció de jornada per interès particular. Així, les direccions assistencials només respecten aquesta regla pactada amb l'ICS en un 17,6% dels casos **(*vegeu gràfic 6*)**.

Amb tot plegat, un 37,1% dels professionals es mostra partidari d'organitzar protestes si finalment no es compleixen les millores. Un 33,3% s'inclina per convocar una nova vaga i un 7,9% prefereix no mobilitzar-se. Un 21,7% no s'ha decidit encara per cap opció **(*vegeu gràfic 7*)**.

Valoració

Davant d'aquests resultats, MC nega **"categòricament"** que l'ICS hagi complert els compromisos convinguts, tal com va afirmar la setmana passada el seu director gerent, **Josep Maria Argimon**, al qual li recorda que la seva empresa, com a part firmant de l'acord, **"té l'obligació i la responsabilitat d'executar, a tot el territori, les millores signades per alleugerir les càrregues de treball dels professionals"**.

No obstant això, el sindicat posa de relleu que s'estan produint **"avenços"**, sobretot en les zones on més s'han implementat les accions consensuades, com ho demostra el fet que, en els darrers sis mesos, el percentatge de facultatius que afirma tenir menys sobrecàrrega assistencial ha passat del 16,8% al 45,1%.

Ara bé, l'organització recalca que aquesta millora se sustenta, principalment, en el **"sobreesforç"** que estan fent més de 700 metges i metgesses, els quals han assumit, de manera voluntària i remunerada, un escreix de visites ampliant el seu horari, **"atès que l'ICS ha contractat poc més de la meitat dels nous professionals previstos"**.

Per a MC, la qualitat sostinguda en el sobreesforç **"té data de caducitat"** i, per això, exigeix un **"augment real de la plantilla de facultatius d'atenció primària" (*vegeu gràfic 8*), així com un increment de la despesa sanitària en el primer nivell assistencial (*vegeu gràfic 9*) que respongui a les necessitats actuals"**.

Departament de Comunicació i Imatge
Premsa
Tel. 93 265 11 77 (ext. 5)
premsa@metgesdecatalunya.cat
metgesdecatalunya.cat

Metges de Catalunya

GRÀFIC 1

Creus que encara existeix una sobrecàrrega assistencial que té efectes sobre la qualitat del servei ofert i sobre el benestar professional dels facultatius, motius que van originar la vaga del novembre passat?

	Sí, igual		Sí, però menys		No	
	nov. '19	maig '19*	nov. '19	maig '19*	nov. '19	maig '19*
Metropolitana Sud	48%	77,9%	46,3%	17,6%	5,7%	4,5%
Metropolitana Nord	47,5%	79%	**50,3%**	16,4%	2,1%	4,6%
Barcelona	**68,7%**	83,3%	30,2%	11,3%	1,2%	5,4%
Girona	33,2%	70,4%	**58,9%**	24,6%	**7,9%**	5%
Catalunya Central	**54,9%**	85,9%	42,2%	11,5%	2,9%	2,6%
Lleida	**65,7%**	70,2%	31,3%	21%	3%	8,8%
Alt Pirineu i Aran	50%	80%	40%	20%	**10%**	0%
Camp de Tarragona	45,2%	75%	45,2%	17,2%	**9,7%**	7,8%
Terres de l'Ebre	37,1%	79,4%	**57,1%**	11,8%	5,7%	8,8%
Mitjana	**50,9%**	77,9%	**45,1%**	16,8%	**4%**	5,3%

* (Dades corresponents a la primera onada de l'enquesta)

Departament de Comunicació i Imatge
Premsa
Tel. 93 265 11 77 (ext. 5)
premsa@metgesdecatalunya.cat
metgesdecatalunya.cat

Metges de Catalunya

GRÀFIC 2

La teva agenda assistencial garanteix el temps adequat per a cada tipus de visita?

	Sí	No
Metropolitana Sud	31,9%	68,1%
Metropolitana Nord	34,2%	65,8%
Barcelona	20,6%	**79,4%**
Girona	36,7%	63,3%
Catalunya Central	27,6%	**72,4%**
Lleida	37,9%	62,1%
Alt Pirineu i Aran	50%	50%
Camp de Tarragona	45,2%	54,8%
Terres de l'Ebre	25%	**75%**
Mitjana	**31,2%**	**68,8%**

Departament de Comunicació i Imatge
Premsa
Tel. 93 265 11 77 (ext. 5)
premsa@metgesdecatalunya.cat
metgesdecatalunya.cat

Metges de Catalunya

GRÀFIC 3

El teu temps assistencial supera els dos terços de la jornada?

	Sí	No
Metropolitana Sud	58,6%	41,4%
Metropolitana Nord	60,4%	39,6%
Barcelona	55,7%	44,3%
Girona	62,6%	37,4%
Catalunya Central	**81,6%**	18,4%
Lleida	**81,8%**	18,2%
Alt Pirineu i Aran	**80%**	20%
Camp de Tarragona	61,3%	38,7%
Terres de l'Ebre	75%	25%
Mitjana	**62,9%**	**37,1%**

Departament de Comunicació i Imatge
Premsa
Tel. 93 265 11 77 (ext. 5)
premsa@metgesdecatalunya.cat
metgesdecatalunya.cat

Metges de Catalunya

GRÀFIC 4

La direcció del teu centre cobreix les absències dels facultatius?

	Mai	A vegades	Sempre
Metropolitana Sud	61,2%	36,1%	2,7%
Metropolitana Nord	53,6%	41,4%	5%
Barcelona	49,6%	47,4%	3%
Girona	31%	62,6%	6,3%
Catalunya Central	**62,6%**	34,1%	3,3%
Lleida	**64,5%**	30,6%	4,8%
Alt Pirineu i Aran	**85,7%**	14,3%	0%
Camp de Tarragona	55,2%	44,8%	0%
Terres de l'Ebre	53,3%	33,3%	13,3%
Mitjana	**52,4%**	**43,4%**	**4,3%**

Departament de Comunicació i Imatge
Premsa
Tel. 93 265 11 77 (ext. 5)
premsa@metgesdecatalunya.cat
metgesdecatalunya.cat

Metges de Catalunya

GRÀFIC 5

Quins factors influeixen en la cronificació de les sobrecàrregues de treball i, per tant, en l'incompliment del punt fonamental de l'acord de sortida de vaga?

(Pregunta de selecció múltiple)

Factor	Percentatge
Actitud dels mateixos facultatius	5,8%
Directrius de la direcció de l'Equip d'Atenció Primària (EAP)	27,1%
Directrius de la direcció del Servei d'Atenció Primària (SAP)	26,8%
Directrius de la Direcció d'Atenció Primària (DAP)	32,5%
Estudis de càrregues no ajustats a la realitat	24,4%
No contractació de suficients facultatius	**43%**
No ho sé	30,4%

Departament de Comunicació i Imatge
Premsa
Tel. 93 265 11 77 (ext. 5)
premsa@metgesdecatalunya.cat
metgesdecatalunya.cat

Metges de Catalunya

GRÀFIC 6

En el cas de gaudir de reducció de jornada, se t'ha reduït l'agenda assistencial i la població assignada?

	Sí	No	Només l'agenda	Només la població
Metropolitana Sud	23,6%	39,6%	18,8%	18,1%
Metropolitana Nord	17,9%	42,8%	24,4%	14,9%
Barcelona	11,6%	**52,9%**	28,4%	7,1%
Girona	17,2%	38,1%	24,6%	20,1%
Catalunya Central	23,3%	49,3%	20,5%	6,8%
Lleida	18%	**54%**	20%	8%
Alt Pirineu i Aran	0%	**62,5%**	37,5%	0%
Camp de Tarragona	15,8%	42,1%	21,1%	21,1%
Terres de l'Ebre	11,1%	48,1%	29,6%	11,1%
Mitjana	**17,6%**	**45%**	**23,8%**	**13,6%**

Departament de Comunicació i Imatge
Premsa
Tel. 93 265 11 77 (ext. 5)
premsa@metgesdecatalunya.cat
metgesdecatalunya.cat

Metges de Catalunya

GRÀFIC 7

En el cas que no es compleixi l'acord de sortida de vaga, consideres necessari tornar a iniciar mobilitzacions o convocar una nova vaga?

	Mobilitzacions	Vaga	No	No ho sé
Metropolitana Sud	34,7%	38%	4,9%	22,4%
Metropolitana Nord	37,4%	40,2%	4,6%	17,8%
Barcelona	41,8%	31,1%	10,4%	16,7%
Girona	32,8%	31,7%	10,8%	24,7%
Catalunya Central	32%	34%	7,8%	26,2%
Lleida	37,9%	16,7%	12,1%	33,3%
Alt Pirineu i Aran	40%	20%	20%	20%
Camp de Tarragona	41,9%	3,2%	19,4%	35,5%
Terres de l'Ebre	48,6%	20%	5,7%	25,7%
Mitjana	**37,1%**	**33,3%**	**7,9%**	**21,7%**

Departament de Comunicació i Imatge
Premsa
Tel. 93 265 11 77 (ext. 5)
premsa@metgesdecatalunya.cat
metgesdecatalunya.cat

Metges de Catalunya

GRÀFIC 8

Evolució de la plantilla de facultatius (metges de família, pediatres, odontòlegs i ginecòlegs) de l'atenció primària de l'ICS

Any	Plantilla de facultatius
2010	6.645
2011	6.399
2012	6.122
2013	5.848
2014	5.775
2015	5.762
2016	(no disponible)
2017	5.725
2018	(no disponible)
2019*	5.787
Variació 2010-2019	**- 858**

* (Dades corresponents a l'agost)

Fonts: Memòries de l'ICS
Pla d'Ordenació de Recursos Humans de l'ICS 2016-2020
Mesa Sectorial de Negociació de Sanitat
Consell d'Administració de l'ICS

Departament de Comunicació i Imatge
Premsa
Tel. 93 265 11 77 (ext. 5)
premsa@metgesdecatalunya.cat
metgesdecatalunya.cat

Metges de Catalunya

GRÀFIC 9

Evolució de la despesa sanitària en l'atenció primària de l'ICS sobre el pressupost consolidat de Salut

Any	Percentatge
2010	18,4%
2011	17,5%
2012	18%
2013	18%
2014	16,8%
2015	17,5%
2016	17,5%
2017	16,9%
2018	16,9%
2019	16,9%
Variació 10-19	**- 1,5%**

Font: Departament de Salut

Departament de Comunicació i Imatge
Premsa
Tel. 93 265 11 77 (ext. 5)
premsa@metgesdecatalunya.cat
metgesdecatalunya.cat